

A. Ceulemans, A. Desoete
Universiteit Gent, Experimenteel-Klinische en Gezondheidspsychologie

SITUERING

Heel wat auteurs benadrukken het belang van ouder-kind interactie voor de ontwikkeling van een kind. Ouders spelen bijvoorbeeld een belangrijke rol in de ontwikkeling van geletterdheid van kinderen. Zowel directe als indirecte ervaringen met betrekking tot deze vaardigheid, hebben vanaf zeer jonge leeftijd reeds een impact.

Ook op het gebied van de numerieke ontwikkeling wordt deze invloed van ervaringen erkend. Hieronder worden uiteenlopende ervaringen (wat betreft frequentie en type) met hoeveelheden, getalwoorden en/of cijfers in de thuiscontext en -omgeving verstaan.

Ondanks het feit dat de numerieke vaardigheden verondersteld worden zich te ontwikkelen van jongs af - zoals onder de vorm van het non-verbaal onderscheiden van aantallen - en kinderen vanaf 2 jaar beginnen te leren tellen, is er een gebrek aan aandacht voor deze ontluikende gecijferdheid en de relatie met (vroeg) numeriek-gerelateerde ouder-kind interacties.

DOEL

Het huidige onderzoek wil inzichten in de ontluikende gecijferdheid en de (vroeg)numerieke ouder-kind interactie verdiepen.

Via een *multi-method design* (oudervragenlijst, observatie moeder-kind interactie en getaldiscriminatietaak) wordt enerzijds de vraag beantwoord of er een verband is tussen (vroeg)numerieke ervaringen tijdens de moeder-kind interactie en een vroeg-numerieke vaardigheid van tweejarige kinderen. Anderzijds wordt nagegaan of het aantal observaties van numerieke ervaringen tijdens deze interactie in verband staat met het aantal numerieke ervaringen zoals gerapporteerd via een oudervragenlijst.

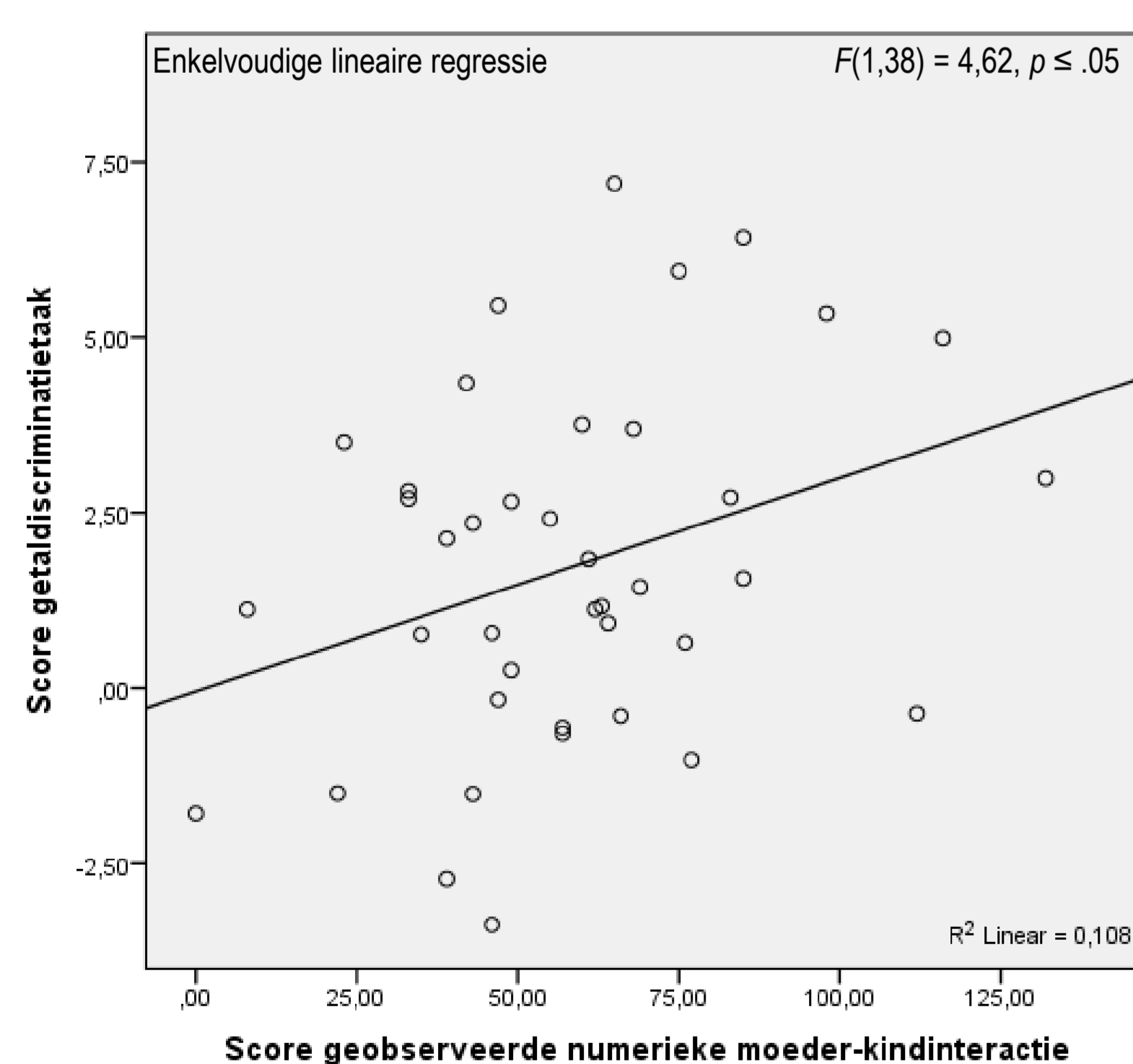
METHODE

De poster "JOnG!0 – Longitudinale studie van een Vlaamse Geboortecohorte – Onderzoeksopzet en steekproef" geeft meer informatie over de steekproef en de rekrutering van de JOnG!0 cohorte.

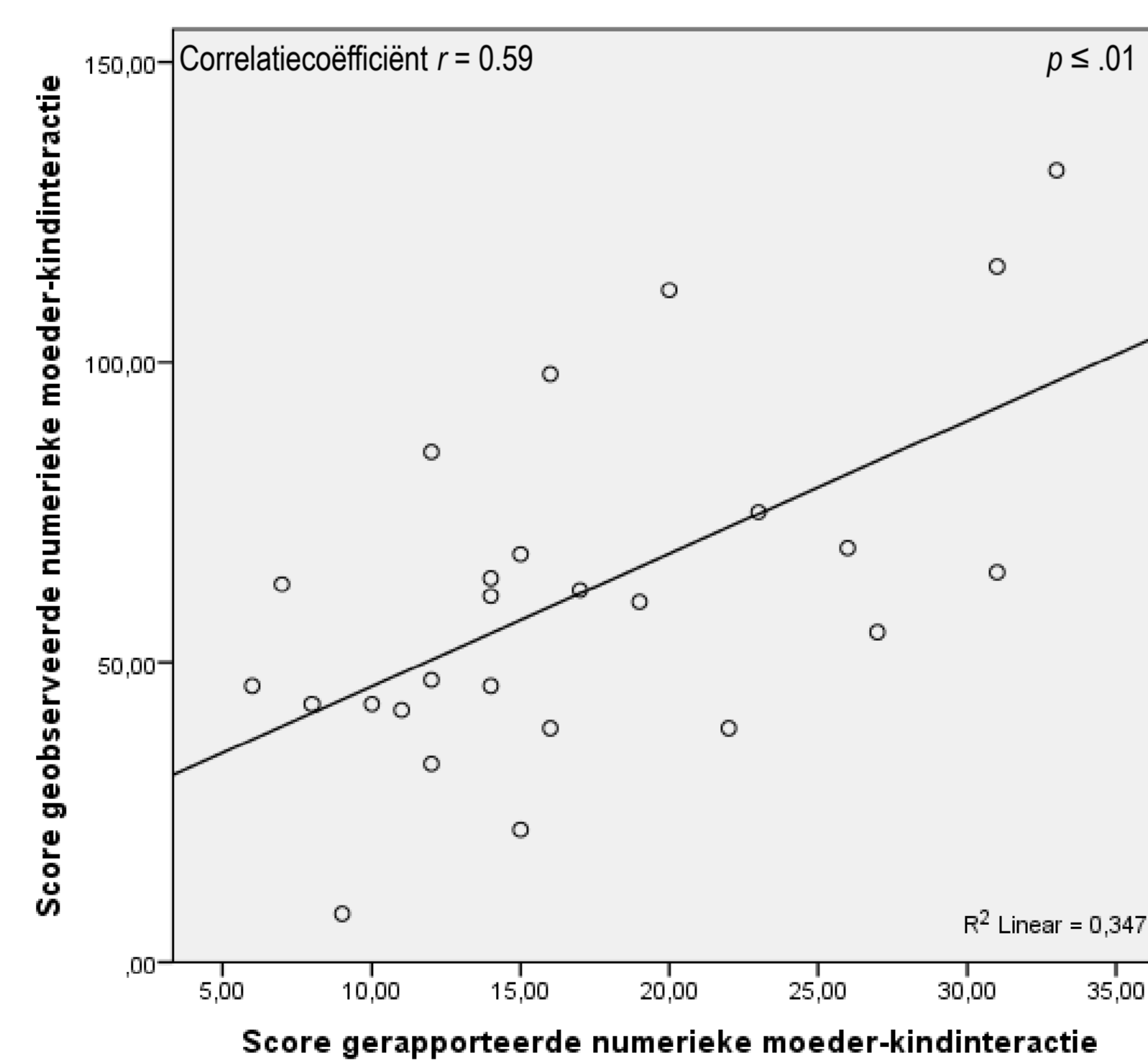
In totaal namen 349 tweejarigen, afkomstig uit de geboortecohorte gerecrueteerd in het kader van JOnG!0, samen met hun ouder(s) deel aan het tweede face-to-face contact. De gerapporteerde analyses betreffen 40 kinderen vergezeld van hun moeder. Er waren 19 jongens en 24 meisjes met een leeftijd gaande van 1 jaar en 9 maanden tot 2 jaar en 3 maanden en een gemiddelde leeftijd van 24 maanden ($SD = 0.8$ maanden).

Alle kinderen kregen een getaldiscriminatietaak gericht op het meten van de vaardigheid om non-verbaal aantallen te onderscheiden. De kinderen werden ook in interactie met hun moeder geobserveerd tijdens een spelletje van vijf minuten. Er werd gelet op de aandacht voor numerieke informatie die impliciet aanwezig was. Bijkomend, werden de moeders op voorhand gevraagd een vragenlijst in te vullen om o.a. numerieke ervaringen die peuters in de thuisomgeving opdoen (in interactie met de mama) na te gaan. De respons hierop voor de gerapporteerde groep bedroeg 26 vragenlijsten waarvan de numerieke items werden verwerkt.

RESULTATEN

Uit de resultaten komt enerzijds naar voor dat bij meer numerieke moeder-kind interacties geobserveerd tijdens het spel, tevens een hogere score op de getaldiscriminatietaak bij het kind wordt waargenomen.

Anderzijds, bieden moeders die rapporteren dat er in de thuisomgeving veel aandacht is voor numerieke ervaringen (in interactie), meer numerieke ervaringen aan hun kind tijdens het spel.

DISCUSSIE

De resultaten wijzen op het belang van moeder-kind interacties gerelateerd aan numerieke informatie voor de vaardigheid van jonge kinderen om aantallen (één en drie items) te onderscheiden van elkaar. Uit de observaties (die niet diepgaander worden besproken) bleek dat de kinderen in de spelsituatie weinig tot geen numerieke initiatieven vertoonden. De eer gaat aldus eerder naar de moeders. De alternatieve interpretatie dat de jonge kinderen actieve partners zijn in de interactie, is daarom minder waarschijnlijk (althans volgens deze data). Kinderen zouden volgens deze redenering actief aanleiding geven tot meer numerieke moeder-kind interacties wanneer ze numeriek vaardiger zijn. De spelsituatie blijkt wel een representatieve manier te zijn om numerieke moeder-kind interacties in kaart te brengen. Dit vanwege de sterke correlatie tussen het geobserveerde en gerapporteerde. Vader-kind interacties werden niet bestudeerd. Hopelijk kan dit wel in toekomstige studies. Verdere analyses moeten uitwijzen of stimulatie ten behoeve van de numerieke ontwikkeling numeriek moet zijn of ook gericht mag zijn op taal alleen of zelfs eerder algemeen kan zijn.

STUDIETEAM

Dienst Jeugdgezondheidszorg, K.U.Leuven

- Prof. K. Hoppenbrouwers (promotor)
- Dr. C. Guérin, Dr. N. Devogelaer, de heer M. Roelants, mevr. H. Dierckx (onderzoekers)

Onderzoeksgroep Gezins- en Orthopedagogiek, K.U.Leuven

- Prof. K. Van Leeuwen (promotor)
- Mevr. S. Rousseau (onderzoeker)

Vakgroep Experimenteel-klinische en Gezondheidspsychologie, UGent

- Prof. A. Desoete en prof. J.R. Wiersema (promotoren)
- Mevr. A. Ceulemans, mevr. V. Van Cauwenberge (onderzoekers)

CONTACT

Naam: A. Ceulemans

Werkadres: Vakgroep Experimenteel-klinische en Gezondheidspsychologie UGent, Henri Dunantlaan, 2, 9000 Gent

Telefoon: 0032 9 264 64 43

Email: annelies.ceulemans@ugent.be

Website: www.ugent.be